

Het Hogeland College

Programma van Toetsing en Afsluiting

2024-2025 HAVO 5

Inleiding

In dit document vind je het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) 2024-2025. Tezamen met het examenreglement vormt het PTA het spoorboekje voor het schooljaar 2024-2025. In het examenreglement staan de algemene regels met betrekking tot (school)examens, de inhaal/herkansingsregeling en de slaag/zakregeling. Voor alle herkansingen geldt dat de vorm gelijk is aan de oorspronkelijke toets. Voor havo 5 geldt specifiek:

- De leerling van havo 5 heeft recht op in totaal drie herkansingen van toetsen die in het betreffende cursusjaar worden afgenomen. Er zijn herkansingsmomenten na elke lesperiode. De leerling mag alleen toetsen uit de direct voorafgaande periode herkansen, met een maximum van één herkansing per periode.
- Als toetscijfer voor het betreffende schoolexamen geldt het hoogst door de kandidaat behaalde cijfer.
- In het PTA staat aangegeven welke toetsen herkansbaar zijn.

In het PTA staat vermeld in welke periode een onderdeel wordt afgenomen, wat het gewicht is van het onderdeel, de tijdsduur, de wijze van afname, of de toets herkanst mag worden, en een inhoudelijke omschrijving met aangegeven domeinen. Deze domeinen zijn onderverdeeld in twee kleuren. In rood zijn de domeinen aangegeven die verplicht tot het schoolexamen (SE) behoren. In blauw zijn de domeinen aangegeven die niet verplicht tot het SE behoren, maar die wel getoetst worden omdat deze domeinen bijvoorbeeld ook in het CSE worden getoetst. Al deze domeinen zijn terug te vinden in de syllabus van het vak, waar je een uitgebreidere omschrijving kan vinden. Het eindcijfer van het SE wordt bepaald door het gewogen gemiddelde van alle schoolexamenonderdelen, zoals vermeld in het examenreglement.

Bij alle schoolexamens mag je gebruikmaken van alle hulpmiddelen die bij het eindexamen van dat vak ook zijn toegestaan, tenzij anders vermeld.

Eveneens vind je bij een aantal vakken inleverdata. Deze inleverdata zijn deadlines waaraan gehouden moet worden. Mocht een deadline niet gehaald worden dan is de volgende procedure van kracht:

- o Als een leerling een deadline mist, is artikel 7 van het examenreglement van kracht.

o Als een docent door omstandigheden een deadline uit het PTA niet haalt, dan overlegt hij /zij dit met de teamleider en eventueel de examensecretaris. In overleg wordt dan een nieuwe planning afgesproken.

o Het schuiven met een deadline voor een hele klas zullen we zo veel mogelijk willen voorkomen, tenzij de planning (wegens omstandigheden) ondoenlijk blijkt. Dit kan alleen in overleg met de examensecretaris geschieden en leerlingen en ouder(s)/verzorgers(s) moeten er mee instemmen.

NB:

- Alle onderdelen die zijn opgenomen in het PTA, moeten worden afgesloten voordat de definitieve cijfers van het examendossier verstuurd worden naar de inspectie.
- Deze regeling geldt ook voor het profielwerkstuk.

Mocht je vragen hebben over het PTA dan kun je contact opnemen met je coach of teamleider.

Wij wensen je een succesvol en plezierig examenjaar toe.

Warffum, 30 september 2024

Algemeen

Bij het gedocumenteerd schrijven mag een woordenboek worden gebruikt. Bij de overige toetsen mogen geen hulpmiddelen worden gebruikt.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	IV	2	180	SE-toets	Schriftelijk	Gedocumenteerd schrijven (een betoog, beschouwing of uiteenzetting) over een thema dat in twee gelezen boeken terugkomt.	C, E2		TW 4	N	
H5	I	2	120	SE-toets	Schriftelijk	Literatuurgeschiedenis. Je maakt opdrachten en een schrijfpdracht over de verschillende periodes uit de literatuur. De informatie komt uit de reader en uit Kern hoofdstuk 20 tot en met 24.	C, E3		Tijdens de lessen en schrijfpdracht in TW 1	N	
H5	II	1	7	SE-PO	Mondeling	Een beschouwende presentatie over een thema uit een gelezen boek dat je aan het denken heeft gezet.	B, E1, E2		TW 2	N	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Een onderzoeksartikel met een abstract over het onderwerp van het profielwerkstuk.	C, F	22 januari 2025	Tijdens de lessen in periode 2	N	
H5	III	2	15	SE-toets	Mondeling	Afronding leesdossier. Een presentatie over de leeservaringen in havo 4 en 5. De boeken, 4 in totaal + een zelf samengestelde bloemlezing, zijn oorspronkelijk in het Nederlands geschreven. Wat betreft niveau: Leerlingen lezen maximaal twee boeken van niveau 1 of 2 van Lezen voor de lijst (havo 4), 15-18 jaar. Daarnaast lezen ze twee boeken van niveau 3 (havo 5) of hoger van Lezen voor de lijst, 15-18 jaar. Er mag worden afgeweken van Lezen voor de lijst, mits in overleg met de docent, hij/zij bepaalt of het boek van voldoende niveau is	E1		TW 3	N	

Handelingsdelen

leerj.	periode	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	beoordeling
H4	IV	SE-HD	Schriftelijk	Reflectie op je literaturo dossier, bestaande uit vier boeken, van dit schooljaar.	E1	7 juni 2024	O/V/G

Het schoolexamen bestaat uit 4 onderdelen: Gespreksvaardigheid (25%), Schrijfvaardigheid (25%), Luistervaardigheid (25%), Literatuur (25%). Subdomein F is verwerkt in het LOB-programma. Bij elk SE mogen de standaard hulpmiddelen worden gebruikt.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	3	60	SE-toets	Schriftelijk	Schrijfvaardigheid: schrijven van een formele brief	D1, D2		TW 1	J	
H5	II	1	5	SE-toets	Mondeling	Spreekvaardigheid: Tijdens de lessen een speech van 3 minuten.	C2		Tijdens de lessen in periode 2	N	
H5	II	3	60	SE-toets	Schriftelijk	Kijk- en luistervaardigheid: Cito Kijk- en Luisteroets	B		23 januari 2025	J	
H5	III	3	20	SE-toets	Mondeling	Literatuur : Een mondeling gesprek over twee literaire werken in duos	E1		TW 3 (zelfde toetsmoment als hieronder)	N	
H5	III	2	20	SE-toets	Mondeling	Gespreksvaardigheid: Een mondeling gesprek over twee literaire werken in duos	C1		TW 3 (zelfde toetsmoment als hierboven)	N	

Algemeen

Bij de leesvaardigheidstoetsen mag een woordenboek worden gebruikt. Bij de overige toetsen mogen geen hulpmiddelen worden gebruikt.
Subdomein F is verwerkt in het LOB-programma.

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	1	90	SE-toets	Computer	Schrijfvaardigheid: formele en informele brief/mail	D1, D2		TW 1 (ICT lokaal)	N	
H5	II	1	60	SE-toets	Schriftelijk	Luistervaardigheid: Cito luisteroets	B	24 januari 2025	TW2	J	
H5	III	1	20	SE-toets	Mondeling	Literatuur: mondeling over de 3 gelezen boeken	E1, E2		TW 3	N	
H5	III	1	10	SE-toets	Mondeling	Gesprekvaardigheid: spreken en gesprekken voeren.	C1, C2		TW 3	N	

Bij leesvaardigheid (subdomein A) mag een woordenboek D-N worden gebruikt. Bij schrijfvaardigheid (domein D) mag een woordenboek D-N en N-D gebruikt worden. Subdomein F is verwerkt in het LOB-programma.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	1	20	SE-toets	Mondeling	Gespreksvaardigheid: spreken en gesprekken voeren	C1, C2		tijdens p1	N	
H5	II	1	60	SE-toets	Schriftelijk	Kijk-/luistervaardigheid: cito kijk-/luisteroets	B		27 januari 2025	J	
H5	II	1	90	SE-toets	Schriftelijk	Schrijfvaardigheid: Het schrijven van een verslag, brief of mail	D1, D2		TW 2	J	
H5	III	1	15	SE-toets	Mondeling	Literaire ontwikkeling (beargumenteerd verslag uitbrengen van 3 gelezen boeken)	E1		tijdens p3	N	

--

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	I	4	60	SE-toets	Schriftelijk	Geschiedenis, grondrechten, praktijk en internationale vergelijking van pluriforme samenleving.	A2, E1 t/m E4		TW 1	J	
H4	I	3	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk verslag	PO over de pluriforme samenleving. Schrijven van een achtergrondartikel bij het nieuws.	A1 t/m A2, E1 t/m E4	3 november 2023		N	
H4	II	4	60	SE-toets	Schriftelijk	Beginsel, praktijk, vrijheidsplichten en rechten van de rechtsstaat. Internationale vergelijking rechtsstaat.	A2, B1 t/m B3		TW 2	J	
H4	III	4	60	SE-toets	Schriftelijk	Structuur, praktijk, politieke rechten en internationale vergelijking van de (parlementaire) democratie.	A2, C1 t/m C3		TW 3	J	
H4	IV	4	60	SE-toets	Schriftelijk	Geschiedenis, kenmerken, praktijk en sociale rechten en plichten van de verzorgingsstaat. Internationale vergelijking verzorgingsstaat.	A2, D1 t/m D4		TW 4	J	

lichamelijke opvoeding HAVO 2023-2025

Algemeen

Voor LO is het mogelijk dat bij uitzondering een onderdeel in een andere periode beoordeeld wordt dan in het PTA beschreven staat. Dit in verband met het weer en/of de zaaiñdeling. Herkansingen worden afgenomen middels een praktijkafname of een theoretische vervangende opdracht en/of een extra taak tijdens een sportdag.

Handelingsdelen

leerj.	periode	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	beoordeling
H4	I	SE-HD	Praktijk	Atletiek (loop- en/of werpnummer)	A, B, C	20 juni 2024	O/V/G
H4	II	SE-HD	Praktijk	Terugslagspel (volleybal)	A, B, C	20 juni 2024	O/V/G
H4	II	SE-HD	Praktijk	Volleytoernooi	A, B, C	20 juni 2024	O/V/G
H4	II	SE-HD	Praktijk	Fittest	D	20 juni 2024	O/V/G
H4	IV	SE-HD	Praktijk	Slag & loopspel (softbal)	A, B, C	20 juni 2024	O/V/G
H4	IV	SE-HD	Praktijk	Toernooi met keuze uit verschillende sporten	A, B, C	20 juni 2024	O/V/G
H5	I	SE-HD	Praktijk	Sport Oriëntatie en Keuze (S.O.K.)	A, B, C, E	1 maart 2025	O/V/G
H5	II	SE-HD	Praktijk	Sport Oriëntatie en Keuze (S.O.K.)	A, B, C, E	1 maart 2025	O/V/G
H5	II	SE-HD	Praktijk	Volleytoernooi	A, B, C	1 maart 2025	O/V/G

culturele en kunstzinnige vorming HAVO 2023-2025

Algemeen

Alle onderdelen moeten digitaal én op papier ingeleverd worden. De digitale versie moet vóór de deadline zijn ingeleverd. De papieren versie moet uiterlijk de eerstvolgende les na de deadline worden ingeleverd.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	I	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	culturele activiteit 1: verslag dans	A1, A2, B3, C5, C6, C7, C8, D9, D10, D11	13 oktober 2023		N	
H4	II	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Culturele activiteit 2: verslag theater gebruikmakend van een dimensie (keuze uit: amusement en engagement of lokaal en globaal)	A1, A2, B3, B4, C5, C6, C7, C8, D9, D10, D11	8 december 2023		N	
H4	II	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	culturele activiteit 3: verslag film gebruikmakend van een dimensie (keuze uit: feit en fictie of schoonheid en lelijkheid)	A1, A2, B3, B4, C5, C6, C7, C8, D9, D10, D11	12 januari 2024		N	
H4	III	2	n.v.t.	SE-PO	praktisch (groepsopdracht)	Verbeelding van de gemaakte fotocollage d.m.v. een bedacht scenario, script en storyboard en gemonteerde film, gebruikmakend van de 6 kenmerken van film	C5, C6, D9	22 maart 2024		N	
H4	IV	3	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk (in tweetalen)	Onderzoek naar zelfgekozen discipline d.m.v. toepassing van 1 van de overige 10 dimensies en gebruikmakend van de drie onderzoeksmethodes. Stap 1: Onderwerp kiezen Stap 2: Onderzoeksvraag met deelvragen formuleren Stap 3: Geschikte onderzoeksmethode kiezen Stap 4: verzamelen van relevante bronnen Stap 5: Analyseren van gevonden bronnen Stap 6: Samenvatting bevindingen en antwoord onderzoeksvragen Stap 8: reflecteren op onderzoeksproces	C5, C6, C7, C8, D9, D10, D11	12 juni 2024		N	
H5	II	3	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Kunsta autobiografie 2	D9, D10, D11	2 december 2025		N	
H5	II	3	n.v.t.	SE-PO	Praktisch & schriftelijk	Kunstzinnige verbeelding met een geschreven verantwoording met toepassing van een bestudeerde dimensie	D9, D10, D11	20 januari 2025		N	

Handelingsdelen

leerj.	periode	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	beoordeling
H4	I	SE-HD	Schriftelijk	Kunsta autobiografie deel 1	A1, A2	15 september 2023	
H4	I	SE-HD	Activiteit	Fotocollage van de buitenlandse reis waarin een dimensie verbeeld wordt (keuze uit lokaal en globaal of herkenning en vervreemding)	B4, C5	3 november 2023	

Algemeen

Bij alle toetsen mogen de standaardhulpmiddelen worden gebruikt. De vaardigheden zoals genoemd bij domein A met subdomeinen A1, A2 en A3 en het domein B1, worden getoetst in alle SE's.

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	4	120	SE-toets	Schriftelijk	Handig tellen (H4), Veranderingen (H5), Rekenregels en formules (H6) en Statistiek en beslissingen (H7).	B1, B2, E1, E2, E3, E4 en D		TW 1	J	
H5	II	3	120	SE-toets	Schriftelijk	Exponentiële verbanden, Statistiek gebruiken (H9, 10)	C5, E1, E2, E3 en E4		TW 2	J	
H5	III	2	hele dag	Praktisch SE Statistiek inclusief eigen onderzoek	ICT en schriftelijk	Statistiek met ICT (H7 en 8)	E5		7 februari 2025	N	
H5	III	4	120	SE-toets	Schriftelijk	Alle CSE-stof	B1, B2, B3, C1, C2, C3, C4, C5, E1, E2, E3		TW 3	J	

Algemeen

Bij alle toetsen mogen de standaardhulpmiddelen worden gebruikt. De vaardigheden zoals genoemd bij domein A met subdomeinen A1, A2 en A3, worden getoetst in alle SE's.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	3	120	SE-toets	Schriftelijk	Machten, exponenten en logaritmen; Afgeleide functie; Exponentiele en logaritmische formules (H5, 6, (deels) 9).	B1, D2, D3 & D4.		TW 1	J	
H5	II	4	120	SE-toets	Schriftelijk	Lijnen en cirkels; Goniometrie; Exponentiele en logaritmische formules (H7, 8, (deels) 9).	B1, B2, B4, C2		TW 2	J	
H5	III	4	120	SE-toets	Schriftelijk	Alle CSE-stof	B1, B2, B4, C1, C2. D1, D2, D3		TW 3	J	

Algemeen

Bij alle toetsen mogen de standaardhulpmiddelen worden gebruikt. De vaardigheden zoals genoemd bij domein A met subdomeinen A1, A2 en A3, worden getoetst in alle SE's.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	1	45	SE-toets	Schriftelijk	SE deel a: Kansrekening (H6, VWO-A)	B3, B4		tijdens periode 1	J	
H5	I	1	60	SE-toets	Schriftelijk	SE deel b: Kansverdelingen (H9, VWO-A)	B4		TW 1	J	
H5	II	1	45	SE-toets	Schriftelijk	SE deel c: Hypothesen toetsen (H11, VWO-A)	B5		tijdens periode 2	J	
H5	II	1	60	SE-toets	Schriftelijk	SE deel a: Afgeleide en tweede afgeleide (H9)	E		TW 2	J	
H5	III	1	45	SE-toets	Schriftelijk	SE deel b: Goniometrie (H11)	E		tijdens periode 3	J	
H5	III	1	60	SE-toets	Schriftelijk	SE deel c: Groeiprocessen (H8, H12)	E		TW 3	J	

Algemeen

Bij alle toetsen en schoolexamens gebruik je het boekje BINAS. Dit boekje moet je altijd zelf meenemen, evenals een gewone rekenmachine
Subdomein A4 is verwerkt in het LOB-programma

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afrامة	omschrijving	domeinen	inleverdatum	aframemoment	herkansb.	cijfer
H4	II	5	135	SE-PO	Mondeling	Technisch ontwerpen	I3		week 48 2023	N	
H4	IV	5	90	SE-PO	Schriftelijk	Fysische Informatica	G2		week 23 2024	N	
H5	I	5	90	SE-toets	Schriftelijk	H8 Arbeid Energie H2 Beweging, H3 en H4 Kracht	C1, C2		TW 1	J	
H5	II	5	90	SE-toets	Schriftelijk	H9 Trillingen en golven H10 Medische beeldvorming H5 Warmte	B1, B2, C2, D1, D2		TW 2	J	
H5	III	3	90	SE-PO	Praktisch	Ioniserend stralingspracticum	B2, I1	29 maart 2025	28 februari 2025	N	
H5	III	3	135	SE-PO	Praktisch	Presentatie over een keuzemodule (kies één uit katern 1, 3 of 4)	E2, F, B3			N	
H5	III	5	120	SE-toets	Schriftelijk	H11 Zonnestelsel en Heelal H6 Elektriciteit	E1, G1, I2		TW 3	J	

Algemeen

Subdomein A4 is verwerkt in het LOB-programma. De subdomeinen A1 - A3 en A5 - A15 (vaardigheden) kunnen bij elk SE-onderdeel getoetst worden.
Bij elke toets mogen uitsluitend de standaard hulpmiddelen worden gebruikt.

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	2	120	SE-PO	Schriftelijk	Algemene laboratoriumtechnieken, zoals pH-bepaling, zuur/basetitratie of redoxitratie, waarbij veilig en nauwkeurig met voor deze techniek relevant instrumentarium kan worden gewerkt	B2, B3, C2, C4, D1, D2, D3, F4	20 oktober 2024		N	
H5	I	4	90	SE-toets	Schriftelijk	Zuren, basen & Redoxchemie (H7, 8 & 10)	B1 - B4, C1 - C3, C4, C7, C8, D1		TW 1	J	
H5	II	4	90	SE-toets	Schriftelijk	Energie en Organische Chemie (H9, 11 & 12)	B1 - B5, C1 - C3, C4, C5, C7, C8, D1, E3, F3, G1		TW 2	J	
H5	III	4	90	SE-toets	Schriftelijk	Groene chemie, Industrie & integratie verschillende subdomeinen (alle hoofdstukken)	B1 - B5, C1 - C3, C4, C5, C6 - C8, D1, D2, D3, D4, E2, E3, F1, F2, F3, F4, F5, G1, G2, G3 - G5		TW 3	J	

Algemeen

Bij alle toetsen en schoolexamens gebruik je het boekje BINAS. Dit boekje moet je altijd zelf meenemen. Bij alle toetsen mag je gebruik maken van een niet-grafische rekenmachine. De domeinen A1 t/m A11 kunnen in alle SE's getoetst worden.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	IV	2	90	SE-toets	Schriftelijk	Gedrag, Soorten en Relaties, en Ecosystemen en Evenwicht (H1, H7, H8)	B8, C3, D2, D4, F3		TW 4	J	
H5	I	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Cellen, Voortplanting en seksualiteit, Erfelijkheid en Evolutie (H2, H4, H9, H10)	B1, B2, B3, C1, C2, D3, E1, E2, E3, E4, F1, F2		TW 1	J	
H5	II	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Energie, Vertering, Transport (H5, H6, H11)	B2, D1, B3		TW 2	J	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Onderzoek doen enzymen	A, D1	week 4		N	
H5	III	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Onderzoek, Gezondheid, Gaswisseling en Uitscheiding en Reageren (H3, H12, H13, H14)	B4, B5, B6, B7		TW 3	J	

Algemeen

Voor het vak NLT zijn verschillende vakexcursies. Als je kiest voor dit Praktische vak, kies je voor excursies. De excursies zijn dus verplicht.
 Bij de toetsen mogen de standaard hulpmiddelen worden gebruikt, zoals toegestaan bij biologie, scheikunde en natuurkunde. Dat betekent dat onder meer een Binas en een niet-grafische rekenmachine toegestaan zijn.
 Domein A (vaardigheden) kan in alle SE's getoetst worden.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	II	3	60	SE-toets	Schriftelijk	De reis van de Beagle	B1, B2, E2			N	
H4	III	3	n.v.t	SE-PO	Schriftelijk	Bouwen op de bewegende bodem	B1, B2, C, D, E1			N	
H4	IV	3	n.v.t	SE-PO	Schriftelijk	Sportprestaties	B1, B2, D, E1			N	
H5	I	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Dynamisch modelleren	B1, B2, C, D		TW 1	J	
H5	II	3	60	SE-toets	Schriftelijk	Forensisch Onderzoek	B1, B2, E2		TW 2	J	
H5	III	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Medische beeldvorming	B1, B2, D, E2		TW 3	J	

Algemeen

Bij toetsen mogen uitsluitend de standaard hulpmiddelen worden gebruikt. Gebruik van de Grote Bosatlas is afhankelijk van de toets.

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	I	1	90	SE-toets	Schriftelijk	Overleven in Europa + kaart. Kandidaten worden getoetst over: - lokale en regionale ruimtelijke vraagstukken m.b.t. landbouw in Nederland en Europa; - natuurlijke verschijnselen aan het aardoppervlak en in de atmosfeer. - spreidingspatronen van natuurlijke en landschappelijke verschijnselen; - relaties tussen natuurlijke processen en landschappelijke verschijnselen.	A2 C1, C2, C3		TW 1	N	
H4	III	2	90	SE-toets	Schriftelijk	Systeem aarde (alles). Kandidaten worden getoetst over: - natuurlijke verschijnselen aan het aardoppervlak en in de atmosfeer. - spreidingspatronen van natuurlijke en landschappelijke verschijnselen; - relaties tussen natuurlijke processen en landschappelijke verschijnselen; - de kenmerken van de landschapszones op aarde en de veranderingen hierin beschrijven, analyseren en aan elkaar relateren; - uitwerking mondiale natuurruimtelijke processen in een lokale context.	C1, C2, C3		TW 3	J	
H4	III	2	n.v.t.	SE- PO	Schriftelijk + Presentatie	PO systeem aarde. Klimaat en landschapszones. Kandidaten worden getoetst over: - het herkennen en zelf formuleren van geografische vragen; - geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen - het uitvoeren en presenteren van een geografisch onderzoek.	A1 & A2 C1, C2, C3	25 maart 2024		N	
H4	IV	2	90	SE-toets	Schriftelijk	Arm en rijk (alles). Kandidaten worden getoetst over: - economische, demografische en sociaal-culturele gebiedskenmerken in rijke en arme landen en de relaties daartussen; - de relaties tussen beide soorten landen en de gunstige en ongunstige effecten daarvan; - mondiale spreidings- en relatiepatronen van economische, demografische en sociaal-culturele verschijnselen; - de uitwerking van mondialisering in een lokale context.	B1, B2, B3		TW 4	J	
H5	I	2	90	SE-toets	Schriftelijk	Wonen in Nederland (alles). Kandidaten worden getoetst over: - actuele vraagstukken van overstromingen en wateroverlast in Nederland; - actuele ruimtelijke en sociaal-economische vraagstukken van stedelijke gebieden in Nederland; - lokale en regionale ruimtelijke vraagstukken m.b.t. waterbeheer en stedelijke gebieden.	E1, E2		TW 1	J	
H5	II	2	90	SE-toets	Schriftelijk	Brazilië. Kandidaten worden getoetst over: - de sociaal-geografische en fysisch-geografische kenmerken van Brazilië; - de sociaal-economische positie van Brazilië in de macroregio én in de wereld. - landdegradatie en milieuvorontreiniging in Brazilië; - conflicten in Brazilië die verband houden met de etnische en culturele diversiteit in het land.	D1, D2		TW 2	J	
H5	III	2	120	SE-toets	Schriftelijk	Samenhang en actualiteit (alle domeinen). Kandidaten worden getoetst over: - de samenhang tussen de verschillende domeinen - het belichten van actuele vraagstukken vanuit verschillende dimensies - binnen een casus verbanden leggen (tussen verschillende dimensies)	A1, B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, E1, E2		TW 3	J	

Algemeen

*De vaardigheidsonderdelen uit Domein A1 t/m A7 kunnen in alle verschillende schriftelijke SE-onderdelen aan bod komen; Domein E is verwerkt in het LOB-programma.

Bij het vak geschiedenis worden de volgende historische contexten gehanteerd:

- I. Het Britse Rijk: 1650-1900
- II. Duitsland in Europa: 1918-1991
- III. Het moderne Nederland: 1948-2008

De volgende thema's komen zoveel mogelijk bij elk onderwerp aan bod:

- A. Sociale mobiliteit
- B. Groningen (eigen leefomgeving)
- C. Rechtsstaat

Kenmerkende aspecten van alle onderwerpen worden getoetst op het eindexamen. Ze kunnen in elke toets teruggevraagd worden.

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	II	3	90	SE-toets	schriftelijk	TV 1 t/m 4 - Inhoud Kenmerkende Aspecten 1 t/m 17 TV 5 t/m Reformatie - toepassen van inhoudelijke kennis op bronnen	B8: Tijdvak 1 t/m 4 B8: Tijdvak 5		TW 2	J	
H4	IV	3	90	SE-toets	schriftelijk	TV 5 t/m 8 - direct en indirect toepassen van Kenmerkende Aspecten 18 t/m 36 Waarbij er ook wordt ingegaan op de Verlichting, de democratische revoluties en de ontwikkeling van de parlementaire democratie in Nederland	B8: Tijdvak 5 t/m 8 C9: Verlichtingsdenken en democratisering D10: Rechtsstaat + parlementaire democratie		TW 4	J	
H5	I	2	90	SE-toets	schriftelijk	HC I: Britse Rijk - Bij het Britse Rijk wordt er dieper ingegaan op de ontwikkeling van dit rijk tijdens tijdvak 5, 6, 7 en 8. De nadruk komt te liggen op kolonisatie en dekolonisatie van Amerika en India + de Industriële Revolutie in Engeland zelf.	B8 = Tijdvak 5 t/m 8 en HC Britse Rijk C9 = specifiek Britse Rijk		TW 1	J	
H5	II	2	90	SE-toets	schriftelijk	Historische Context II Duitsland en Historische Context III Moderne Nederland (tot aan 1978) Bij de Historische Context Duitsland wordt er aandacht besteed aan de ontwikkeling van Duitsland vanaf de tweede helft 19e eeuw tot begin 21ste eeuw (TV 8, TV 9 en TV 10) Bij de Historische Context Nederland wordt er aandacht besteed aan de ontwikkeling van Nederland van 1945 tot aan 1978 (TV 10)	B8 - Tijdvak 8, 9 en 10; specifiek HC Duitsland en HC Moderne Nederland C9 = Duitsland en Moderne Nederland		TW 2	J	
H5	III	2	n.v.t.	SE-PO	schriftelijk verslag	Praktische Opdracht Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49: Praktische Opdracht waarbij leerlingen zelfgekozen kenmerkende aspecten in de tijd plaatsen en uitwerken, koppelen aan andere kenmerkende aspecten, tijdvakoverstijgend uitwerken en tot slot het belang ervan koppelen aan het heden en de actualiteit in de wereld	B8 - keuze uit kenmerkende aspecten tijdvak 5 t/m 10	28 februari 2025		N	
H5	III	2	120	SE-toets	schriftelijk	TV 5 t/m 10: Kenmerkende Aspecten 18 t/m 49 (toepassen op bronnen, gebeurtenissen en ontwikkelingen) HC I Britse Rijk, HC II Duitsland en HC III Moderne Nederland	B: B8 = Kenmerkende Aspecten tijdvak 5 t/m 10 met HC Britse Rijk, HC Duitsland en HC Moderne Nederland		TW 3	J	

De subdomeinen A1, A5 en A6 (vaardigheden) kunnen bij elk SE-onderdeel getoetst worden. Bij toetsen mogen uitsluitend de standaard hulpmiddelen worden gebruikt.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	III	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Programma Jong Ondernemen: teamvorming, marketing, financiën, bedrijf runnen, reflecteren	A2 - A4, E1, E2, H	28 maart 2024		N	
H5	I	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Financiering en verslaggeving H1 t/m H6 + Investeren H1. Rechtspersonen, organisaties, investeren, financieren, kosten- en winstvraagstukken, verslaggeving	B3, B4, D1, D2, F2 (10 t/m 12), G (1 t/m 5)		TW 1	J	
H5	II	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Het Resultaat H1 t/m H5. Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie, begroot en gerealiseerd resultaat, break-even punt	F1, F2 (1 t/m 9), G (6)		TW 2	J	
H5	III	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Integratie- en verbandtoets waarin verschillende aspecten van alle CE onderdelen in opgaven geïntegreerd worden, zodat leerlingen relaties leggen tussen bedrijfseconomische onderwerpen.	B1, B2, B3, B4, C1, C2, D2, E2, F1, F2, G		TW 3	N	

Algemeen

De subdomeinen A1 t/m A4 (vaardigheden) kunnen bij elk SE-onderdeel getoetst worden. Bij toetsen mogen uitsluitend de standaard hulpmiddelen worden gebruikt.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	IV	6	90	SE-toets	Schriftelijk	Werk en werkloosheid H2 t/m H4 + Jong en Oud H1 t/m H8 herhaling. WW: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, de invloed van arbeidsmarktinstituten, werkloosheid. JO: Ruilen over de tijd, pensioenen, risico en verzekeren, speltheorie, ongelijkheid en herverdeling.	A5, D9, E1 - E3, F1 - F2, G1 - G3, H3-H4, J, K		TW 4	J	
H5	I	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Markt&Overheid + Vragers en aanbieders herhaling. Marktvraag, marktaanbod, marktmechanismen, marktvormen, kosten en opbrengsten, consumentengedrag, producentengedrag, marktfalen.	D1 - D8		TW 1	J	
H5	II	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Europa + Verdienen&Uitgeven herhaling.	H1, H2, I1, I2		TW 2	J	
H5	III	6	120	SE-toets	Schriftelijk	Integratie- en verbandtoets waarin verschillende aspecten van alle CE onderdelen in opgaven geïntegreerd worden, zodat leerlingen relaties leggen tussen economische onderwerpen.	B, C, D1 - D9, E1 - E3, F1 - F3, G1 - G3, H1 - H4, I1 - I2		TW 3	N	

Domein A en Domein b2 t/m b4 komen in alle drie de toetsen voor

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	I	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw (H2 de bespiegeling)	B1, C		TW 1	J	
H5	II	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Cultuur v.het moderne in de 1e helft v.d. 20e eeuw (H8 de bespiegeling)	B5 en B6, C		TW 2	J	
H5	III	3	90	SE-toets	Schriftelijk	Massacultuur in de 2e helft v.d. 20e eeuw (H9 de bespiegeling)	B5 en B6, C		TW 3	J	

--

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	I	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkproces tekenen naar waarneming	B	13 oktober 2023		N	
H4	I	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkproces schetsboek 1: 30 tekeningen naar waarneming	B	8 november 2023		N	
H4	II	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Werkproces boetseren naar waarneming	B	1 december 2023		N	
H4	II	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkproces schetsboek 2: 30 tekeningen naar waarneming van organische vormen, met beeldaspect plasticiteit en schaduwwerking	B	19 januari 2024		N	
H4	II	2	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkstuk + werkproces schilderen	A2, B	24 januari 2024		N	
H4	III	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkproces schetsboek 3: verbeeldingen van eigen ideeën samenhangend met het thema van de 2D-3D opdracht met beeldaspect kleurgebruik en ruimtesuggestie	B	3 mei 2024		N	
H4	III	3	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Werkstuk + werkproces 2 of 3D thema-opdracht	A2, A3, B	22 maart 2024		N	
H4	IV	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Werkproces schetsboek 4: 30 tekeningen in het thema van de langste dag met toepassing van verschillende standpunten	B	19 juni 2024		N	
H4	IV	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Werkstuk + werkproces Project 'De Langste Dag'	B	27 juni 2024		N	
H5	I	2	1440	SE-PO	n.n.t.b.	24 hour project samenwerking met andere disciplines om daarmee te komen tot een voorstelling.	A2, A3, B4	10 & 11 oktober 2024		N	
H5	I	1	n.v.t.	SE-PO	Schriftelijk	Beeldanalyse	A1	8 november 2024		N	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	n.n.t.b.	Dagopdracht in acht uren van opdracht tot beeldend eindresultaat.	A1, B4	Week 47		N	
H5	II	2	60	SE-toets	Schriftelijk	Vaktheorie: beeldende begrippen (kunstbeschouwing)	A1	TW 2		J	
H5	II	4	n.v.t.	SE-PO	n.n.t.b.	A Zen 3, B4 N.a.v. analyse van een gekozen werk van autonoom kunstenaar een parodie of een werk in de geest van die kunstenaar.	A2, A3, B4	7 februari 2025		N	
H5	III	2	n.v.t.	SE-PO	n.n.t.b.	1 Werkstuk + werkproces een toegepast werk ontwerpen en een prototype maken	A2, A3, B4	1 april 2025		N	

--

Schriftelijke examens & PO's

leerjr.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	I	1	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Bandtoets 1 (individuele beoordeling) popmuziek	A3, B1, B2		Tijdens p1	N	
H4	I	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Bandtoets 2 (individuele beoordeling) keuze uit: Gospel, Blues,	A2, A3, B1, B2		Tijdens p1	N	
H4	II	2	60	SE-PO	Mondeling	Solfège/koor + Algemene Muziekleer	A1, B1		TW 2 in lokaal 29 + eigen docent surveillant	N	
H4	II	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Bandtoets 3 (individuele beoordeling) keuze uit: Rock n roll, Reggae	A1, B1, B2		Tijdens p2	N	
H4	III	1	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Bandtoets 4 (individuele beoordeling)	A2, A3, B1, B2		Tijdens p3	N	
H4	III	1	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Bandmiddag	A2, A3, B1, B2		Tijdens p3	N	
H4	IV	4	n.v.t.	SE-PO	presentatie	De langste dag	B1, B2		27 juni 2024	N	
H5	I	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	24 hours project	B1, B2		Tijdens p1	N	
H5	I	2	n.v.t.	SE-toets	mondeling	Solfège/koor + Algemene Muziekleer	A1, B1		Tijdens p2	N	
H5	I	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	PO Popmuziek lied eigen keuze individueel	A2, A3, B1		Tijdens p1	N	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Jazzrepertoire	A1, B1, B2		Tijdens p2	N	
H5	III	1	n.v.t.	SE-PO	presentatie	PO improvisatie jazz	A1, A3, B1, B2		Tijdens p3	N	
H5	III	5	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Praktijkexamen	B1, B2		Tijdens p3	N	

--

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H4	II	4	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Improvisatie: De vloer op (sociale maatschappelijke vraagstukken)	B, C		22 november 2023	N	
H4	III	4	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Wereldtheater (fysiek en verbaal)	A, B	15 februari 2024		N	
H4	IV	4	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Noordpolderzijl	B			N	
H5	I	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	24 hour project: De leerlingen bedenken, maken en spelen vakoverstijgend met beeldend en muziek een presentatie over een maatschappelijk thema	A1, B1, B2, B3	n.v.t.	10 oktober 2024 en 11 oktober 2024	N	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	schriftelijk	Voorstellingsanalyse Jongehartenfestival	A1, A2, A3	6 december 2024	20 of 21 november	N	
H5	II	2	n.v.t.	SE-PO	presentatie	Regieproject - scenestudie	A1, B2, B2	20 december 2024		N	
H5	II	2	120	SE-toets	schriftelijk	Beschouwen theaterbetekenis / orientatie op studie en beroep	A1, A2, A3, C		TW 2	J	
H5	III	4	n.v.t.	SE-PO	presentatie en schriftelijk	Eindvoorstelling met reflectie	A, B	Reflectie: 4-4-2025	1 april 2025	N	

LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding) 2023-2025

Algemeen

De studiecoach begeleidt het keuzeproces van de leerlingen in de eerste lijn. De decaan ondersteunt daarbij in tweede lijn. Om de leerlingen verder te ondersteunen in hun keuzeproces worden verschillende activiteiten georganiseerd, waaraan de leerling kan deelnemen. In de examenklas hoeft de leerling geen activiteiten vast te leggen in Droomloopbaan, maar gaan we ervan uit dat je zelf activiteiten onderneemt als dat nodig is. Alle examenleerlingen nemen deel aan de loopbaancheck, waarin je aangeeft wat de stand van zaken op het gebied van LOB is.

Handelingsdelen

leerj.	periode	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	beoordeling
H4	IV	SE-HD	Schriftelijk	Minimaal drie eigen LOB-activiteiten ondernemen en vastgelegd in Droomloopbaan. Daarnaast gaan we met de leerlingen uit havo vier naar de Hanze Xperience van de Hanze Hogeschool en naar de LOB-middag op school.	F	14 juni 2024	J / N
H4	IV	SE-HD	Schriftelijk	Droomloopbaan programma voor klas vier afgerond. Dit houdt in dat je de studiekeuzetest(en) invult, de persoonlijkheidsmeter invult, je cv en portfolio hebt aangemaakt en bijgewerkt en dat je de ondernemen activiteiten vastlegt.	F	14 juni 2024	J / N
H5	I	SE-HD	Schriftelijk	Loopbaancheck 1.0. De examenleerling vult de loopbaancheck via forms in. Op basis hiervan weten de coaches en decanen hoe de leerling ervoor staat. De leerling kan ook aangeven dat hij/zij graag een gesprek wil aanvragen met de decaan.	F	26 september 2025	J / N
H5	II	SE-HD	Schriftelijk	Loopbaancheck 2.0. De examenleerling vult de loopbaancheck via forms in. Op basis hiervan weten de coaches en decanen hoe de leerling ervoor staat. De leerling kan ook aangeven dat hij/zij graag een gesprek wil aanvragen met de decaan.	F	9 januari 2025	J / N

PWS (Profielwerkstuk) 2023-2025

Algemeen

De leerlingen krijgen aan het begin van het profielwerkstuktraject een syllabus uitgereikt waarin onder meer staat vermeld aan welke eisen het profielwerkstuk moet voldoen, voor welke data welke onderdelen af moeten zijn, en hoe de beoordeling van het profielwerkstuk tot stand komt.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	II	85		SE-PO	Schriftelijk	Deadline definitieve versie PWS havo/vwo			17 januari 2025	N	
H5	III	15		SE-PO	Mondeling	PWS-presentaties			6 februari 2025	N	

Algemeen

Het PTA voor rekenen is van belang voor leerlingen die geen wiskunde in hun vakkenpakket hebben.
 Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt niet mee in de uitslagbepaling, maar wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
 In de derde periode vindt het schoolexamen rekenen plaats.

Schriftelijke examens & PO's

leerj.	periode	gewicht	duur	type	afname	omschrijving	domeinen	inleverdatum	afnamemoment	herkansb.	cijfer
H5	III	1	120	SE-toets	Schriftelijk	schoolexamen rekenen			TW 3	J	